

SKATTENYTT

Officiellt organ för Taxeringsnämndsordförandenas Riksförbund

Nr 2 1964

Årg. 14

DISTRIBUTÖR AV

MEDDELANDEN FRÅN RIKSSKATTENÄMNDEN

Ytterligare nyheter i skattelagstiftningen vid 1964 års taxering

Av byråchefen hos riksskattenämnden Bengt Bohman

Efter det att min i nr 1 av Skattenytt för innevarande år intagna artikel rörande nyheter i skattelagstiftningen vid 1964 års taxering avlämnats för tryckning ha till riksdagen lämnats ett par propositioner, som innefatta förslag till ytterligare ändringar i skattelagstiftningen att iakttaga redan vid 1964 års taxering. Då det ansetts vara av intresse att snarast möjligt bereda tidskriftens läsare kännedom om förslagen lämnas nedan en kortfattad redogörelse för dessa. I senare nummer av Skattenytt kommer under rubriken Från Riksdagen att intagas uppgift om propositionernas behandling i riksdagen.

Skattefrihet för invaliditetsersättning, invaliditetstillägg och hemsjukvårdsbidrag

Invalider med avsevärda vårdbehov och till förvärvsarbetande invalider med svåra kroppsliga defekter. Förmånerna motiveras av de särskilda behov som här föreligga på grund av höjda levnadskostnader och försämrade möjligheter till normal livsföring. Förmånerna ha hittills varit skattepliktiga medan de kostnader, som förmånerna avse att täcka, i princip icke varit avdragsgilla. Taxeringsnämnderna ha visserligen haft möjlighet att beakta de handikappades särskilda förhållanden genom extra avdrag för nedsatt skatteförmåga men bestämmelserna härom äro sådana att extra avdrag i många fall icke kunnat medges eller medgivits med sådant belopp att förmånerna helt eller delvis blivit beskattade.

I prop. 1964:33 anföres, att de särskilda invalidförmånerna enligt lagen om allmän försäkring intaga en särställning

genom sin konstruktion som i huvudsak ersättning för speciella kostnader, vilka icke tillgodoses genom de generella pensionsförmånerna. Till sin karaktär äro de jämförbara med de skattefria utbildnings- och omskolningsbidragen till partiellt arbetsföra. I propositionen har därför föreslagits att, för att göra de särskilda invalidförmånerna och samtidigt även landstingens och primärkommunernas hemsjukvårdsbidrag skattefria, i 19 § KL införas en bestämmelse av följande lydelse:

”Till skattepliktig inkomst enligt denna lag räknas *icke*:

invaliditetstillägg eller invaliditetsersättning enligt 9 kap. lagen om allmän försäkring, så ock hemsjukvårdsbidrag, som utgår av kommunala eller landstingskommunala medel till den vårdbehövande;”

Värdering av naturaförmåner för sjuksköterskeelever, praktikanter, lärlingar m fl

Sjuksköterskeelever erhålla i allmänhet under sin utbildning fritt vivre samt därjämte en kontant ersättning, som i vissa fall är så ringa, att den närmast har karaktär av fickpengar. Om det fria vivret upptages till sitt fulla värde, tager skatten ofta en stor del av kontantersättningen i anspråk. På grund härav har i praxis förmånens värde ofta beräknats till ett lägre belopp än som skett för andra löntagare med likvärdiga förmåner. Riksskatte-nämnden har emellertid, med anledning av en hos nämnden gjord hemställan om yttrande i ämnet, uttalat att denna praxis icke står i överensstämmelse med den i 42 § KL jämte anvisningar angivna regeln om att värderingen skall ske med ledning av det pris som på orten gäller,

därest det är fråga om att skaffa sig förmånerna för pengar.

För undvikande av denna svårighet har i prop. 1964: 33 föreslagits att till anvisningarna till 42 § KL skall fogas ett nytt, tredje stycke av följande lydelse:

”I fråga om praktikanter, lärlingar, elever vid sjuksköterskeskolor och liknande förekommer, att vederbörande under utbildningstiden åtnjuter naturaförmåner (fri kost, fri bostad) eventuellt jämte en mindre kontantersättning, som närmast har karaktär av fickpengar. I dylika fall må värdet av naturaförmånerna jämkas och upptagas till det lägre belopp, som med hänsyn till kontantersättningens storlek och övriga förhållanden framstår som skäligt.”

I propositionen uttalas rörande tillämpningen av den föreslagna anvisningspunkten:

”Undantagsbestämmelsen är givetvis föranledd av nuvarande förhållanden på området. Därest ifrågavarande elevers kontantersättningar skulle ändras därhän, att de för sitt arbete uppbära avtalsenlig lön, komma ersättningarna uppenbarligen att mista sin karaktär av fickpenning. Samma situation kan uppkomma i den mån de ifrågavarande elevkategorierna få del av den utbyggnad av studiestipendieringen som är under övervägande.”

Extra avdrag för nedsatt skatteförmåga

Enligt hittills gällande regler — 50 § 2 mom. andra och tredje styckena KL; punkt 1 åttonde och nionde styckena, samt punkt 2 andra stycket av anvisningarna till 50 § KL ävensom 9 § 2 mom. andra stycket och 11 § 1 mom. förordningen om statlig inkomstkatt — har maximibeloppet för extra avdrag för väsentligen ned-

satt skatteförmåga för såväl ensamstående skattskyldig som för samtaxerade tillhoppa utgjort 3.000 kronor. I prop. 1964: 33 föreslås att maximibeloppet höjes till 4.500 kronor. För den i 50 § 2 mom. tredje stycket KL avsedda situationen — således de fall där inkomsten understiger existensminimum — föreslås därutöver, att avdraget beträffande skattskyldig med oförsörjda barn skall få ökas med högst 1.000 kronor för varje sådant barn. Detsamma föreslås skola gälla vid taxering till statlig inkomstskatt. I anslutning härtill föreslås vissa ändringar av anvisningarna till 12 § förordningen om sjömansskatt.

De nya maximibeloppen torde — under förutsättning att riksdagen beslutar enligt propositionen — komma att föranleda riksskattenämnden att omarbeta de anvisningar jämte tabeller till ledning för bestämmandet av extra avdrag för folkpensionärer, som riksskattenämnden fastställde att försöksvis tillämpas vid 1963 års taxering.

Avdrag för avsättning till internvinstkonto

I ett av riksskattenämnden den 12 december 1962 meddelat förhandsbesked (Se Meddelanden från Riksskattenämnden, ser. I, nr 4/1963 punkt 5) förelåg till bedömande frågan huruvida ett moderföretag i Sverige ägde avdragsrätt vid taxeringen för avsättning i räkenskaperna med ett belopp, motsvarande den internvinst, som uppkommit vid försäljning av varor till dotterbolag i utlandet och som belöpte på vid bokslutstillfället hos dotterbolaget i utlandet kvarliggande osålda varor. Riksskattenämnden fann att avdrag härför lagligen icke kunde medgivas och rege-

ringsrätten fann efter besvär ej skäl att göra ändring i förhandsbekedet.

Regeringsrättens utslag föranledde Sveriges allmänna exportförening och Sveriges industriförbund att i en gemensam skrivelse till finansministern framhålla, att under en följd av år enligt mellankommunala prövningsnämndens praxis svenska företag medgivits att i samband med värdering av utländska varufordringar skattefritt göra reservering för icke realiserad internvinst. Förutsättningen härför hade varit att det svenska moderföretaget sålt varor till utländskt dotterföretag till högre pris än självkostnadspris. Reservering hade då fått göras för vinstpålägget i moderbolagets räkenskaper om de sålda varorna ingått i dotterföretagets varulager per balansdagen och icke tillika nedskrivits i dess bokslut. I och med att varorna sålts till utomstående hade beskattning skett hos moderbolaget. Med stöd av denna praxis hade reserveringar till mycket betydande belopp skett och återföring till beskattning skulle medföra en stark påfrestning på företagen. I skrivelsen hemställdes därför om snara åtgärder för att förhindra en inskränkning i denna avsättningsrätt.

I prop. 1964:40 har med anledning härav föreslagits, att till anvisningarna till 29 § KL skall fogas en ny anvisningspunkt 15 av följande lydelse:

”15. Har skattskyldig försålt lagertillgångar till utländskt dotterbolag för vidare försäljning i obearbetat eller bearbetat skick å utländsk marknad och kvarligga sådana tillgångar osålda hos dotterbolaget vid utgången av beskattningsåret för den skattskyldige, må avdrag åtnjutas för i räkenskaperna gjord avsättning till internvinstkonto. Avdrag som nu sagts må icke överstiga ett belopp motsvarande

skillnaden mellan å ena sidan, det vid försäljningen till dotterbolaget tillämpade priset för kvarliggande lagertillgångar, i förekommande fall minskat med hos dotterbolaget verkställd nedskrivning av desamma, samt, å andra sidan, den skattskyldiges anskaffningskostnad för dessa tillgångar. Har avdrag åtnjutits för avsättning till internvinstkonto skall avsättningen återföras till beskattning nästföljande beskattningsår; vid detta års utgång skall frågan om avdrag för förnyad avsättning prövas med hänsyn till då rådande förhållanden.”

De föreslagna reglerna ha, bl a med hänsyn till att det även inom kooperativen förekommer att försäljning sker genom utländskt dotterbolag, icke begränsats till moderföretag som äro aktiebolag. I den mån det även finns enskilda rörelseidkare, vilkas försäljning sker genom utländskt dotterföretag, blir möjligheten till

skattefri reservering öppen även för dem. Att såsom i ett remissyttrande ifrågasatts stadga undantag för företag, som driva penningrörelse, och för lagertillgångar, som bestå av fastigheter, har icke ansetts erforderligt.

I propositionen uttalas rörande tillämpningen av den nya anvisningspunkten bl a följande:

”Om det utländska dotterföretaget åtnjutit avdrag vid taxeringen för nedvärdering av det från det svenska moderföretaget förvärvade lagret, bör den avdragsgilla reserveringen hos moderföretaget minskas i motsvarande mån. Har moderföretaget medgivit avdrag för reservering motsvarande internvinsten vid försäljning till utländskt dotterföretag, måste hänsyn härtill givetvis tagas då det gäller att bedöma yrkanden om avdrag för nedskrivning av fordringar å samma dotterföretag.”